

Резюме на цялостната предварителна оценка на въздействието	
Наименование на акта: Закон за движението по пътищата	Период на извършване на оценката: 02.07.2018-13.07.2018 г.
Водеща институция: Министерство на вътрешните работи	<i>От какво ниво възниква необходимостта от предприемане на действието?</i> Национално
Други организации, участвали в извършването на оценката: Не са участвали	Информация за контакт: Росен Рапчев, началник на отдел „Пътна полиция“ в Главна дирекция „Национална полиция“ на Министерството на вътрешните работи, тел. 02/982 99 10 Петър Тошков, главен юристконсулт в дирекция „Правно-нормативна дейност“ на Министерството на вътрешните работи, тел. 02/982 45 19, ел. поща pstoshkov@mvr.bg

1. РЕЗЮМЕ И ВАРИАНТИ НА ДЕЙСТВИЕ

Какъв е проблемът, който трябва да се реши? Защо е необходимо действие от страна на правителството/държавата?

1. В условията на действащия Закон за движението по пътищата не се постигат целите, заложи в Националната стратегия за подобряване безопасността на движението (2011-2020 г.).

Пътнотранспортните произшествия, настъпващи по пътищата водят до огромни социални и икономически загуби за обществото. Тези инциденти все повече се превръщат в сериозен проблем на българското здравеопазване, тъй като оказват пряко влияние върху смъртността и заболяемостта на населението.

Към момента смъртността от пътнотранспортните произшествия на 1 милион жители в нашата страна е от най-високите в страните членки на Европейския съюз.

Очертава се тенденция към задържане високо ниво на травматизма с известно намаление, но все още – далеч от заложените в Националната стратегия за подобряване безопасността на движението (2011-2020 г.) прогнозен брой.

2. В действащия Закон за движението по пътищата са уредени множество обществени отношения, което нарушава систематизацията на уредбата на правилата за движение по пътищата и затруднява възприемането им от участниците в движението.

Законът за движението по пътищата урежда правилата за движение по пътищата, отворени за обществено ползване, изискванията към пътните превозни средства за участие в движението по тези пътища, изискванията за правоспособност на водачите на пътните превозни средства, правата и задълженията на участниците в движението и на съответните служби и длъжностни лица, както и принудителните мерки, които се прилагат, и наказанията за нарушаване на разпоредбите на този закон и на издадените въз основа на него нормативни актове. Наред с посочения предмет, в Закона за

движението по пътищата към момента са регламентирани и изисквания, касаещи пътните превозни средства, изискванията за типово одобрение на новите превозни средства, изискванията за прегледите за техническа изправност на превозните средства (включително изисквания към материалната база на пунктовете за прегледите и изисквания към председателя и състава на комисията извършваща технически преглед). Също така, в действащия закон са регламентирани изисквания свързани с издаването и подмяната на свидетелствата за управление на МПС, които трябва да бъдат регламентирани в Закона за българските лични документи. В закона са уредени и изисквания, свързани с обучението на кандидатите за водачи на моторни превозни средства. Широкият предмет на закона затруднява неговото възприемане и налага чести изменения и допълнения, продиктувани от динамиката на обществените отношения.

3. Нормативна уредба не е трайна, поради извършваните чести промени .

Действащият Закон за движението по пътищата е от 1999 г. и от приемането му досега в него са направени множество изменения и допълнения (над 70), предвид обширната материя, която закона регламентира, предвид че в него, освен правила за движението по пътищата, се съдържат и разпоредби относно изискванията към превозните средства и водачите. Честите изменения на закона нарушават неговата структура и логика и се отразяват негативно на възприемането и спазването на правилата за движение и на нивото на осъществяваната превантивна дейност.

4. Недобра систематизация на правилата за движението по пътищата, необходимост от усъвършенстване на законодателството

Множеството изменения и допълнения направени в закона през годините затрудняват прилагането му, тъй като са създадени множество разпоредби на различни места в закона, които нямат пряко отношение към правилата за движение, отговорността на водачите на превозни средства и компетентността на органите, осъществяващи контрол върху правилата за движение. Създадени са много разпоредби на различни места в закона, които нямат пряко отношение към правилата за движение, отговорността на водачите на превозни средства и компетентността на органите, осъществяващи контрол върху правилата за движение, което утежнява съдържанието на закона и е необходимо да бъдат изведени в отделни закони.

Какви са целите на предлаганото решение?

Положителен ефект върху всички участници в движението по пътищата и компетентните държавни органи, имащи отговорности за осигуряване на безопасността на движението по пътищата, т.е. върху цялото общество.

Повишаване ефективността на дейността по опазване на живота и здравето на участниците в движението по пътищата, улесняване придвижването и опазване на имуществото, намаляване на травматизма по пътищата и на социалните и икономическите загуби за обществото, намаляване на броя на жертвите на ПТП, намаляване на броя на нарушенията на правилата за движение по пътищата.

Доближаване до заложените в Националната стратегия за подобряване безопасността на движението цели за намаляване на броя на загиналите и пострадалите при ПТП.

Нова систематизация на нормативната уредба и отграничаване на правилата за движението по пътищата.

Създаване на трайна и устойчива нормативна уредба, разбираема за участниците в движението по пътищата, лесна за спазване, адекватна на пътно-транспортната обстановка и позволяваща лесно идентифициране на извършените нарушения.

Усъвършенстване на уредбата на правилата за движението по пътищата и отговорността на водачите на превозни средства.

Подобряване на взаимодействието между основните фактори, определящи движението и неговата безопасност - поведението на участниците в движението, безопасността на пътната инфраструктура и на автомобилния парк, както и своевременната долекарска и специализирана медицинска помощ.

Подобряване на контролната дейност върху участниците в движението по пътищата.

Изпълнение на предвидения в Програмата за управление на правителството на Република България за периода 2017-2021 г., приета с Решение № 447 на Министерския съвет от 2017 г. ангажимент за изготвяне на проект на Закон за движението по пътищата.

Изготвянето на нов Закон за движението по пътищата има за цел да постигне ясно обособяване на правилата за движение по пътищата, отворени за обществено ползване, както и на правата и задълженията на участниците в движението, на съответните служби и длъжностни лица, като за тяхното неспазване бъдат посочени съответстващите административни наказания. Отделянето на посочената част от действащия ЗДвП от частите, отнасящи се до изискванията за водачите на моторните превозни средства и тяхното обучение и до самите пътни превозни средства, би довело не само до по-лесното възприемане на необходимия обем от знания от участниците в движението, но и до стабилизиране и постоянство на приетите регламенти.

Какви варианти за решаване на проблема са били изследвани, включително алтернативи на въвеждането на нова правна уредба?

1. Вариант 0 - Без действие. Действащата нормативна уредба не постига доброто възприемане на правилата за движение по пътищата и справяне с проблемите на безопасността. При този вариант ще се задълбочат проблемите с множеството изменения и допълнения в Закона за движението по пътищата, предвид множеството обществени отношения, които законът регламентира в действащата си редакция, което още повече ще продължи да нарушава структурата му, съответно ще се отразява негативно на неговото възприемане от участниците в движението. Ще продължи да се наблюдава недостатъчна ефективност в действията на контролните органи, предвид липсата на необходимите механизми. Няма да се извърши нова систематизация на нормативната уредба, отграничаване на правилата за движението по пътищата от останалите регламентирани в действащия закон въпроси, несвързани пряко с движението по пътищата, няма да се извърши усъвършенстване на уредбата на правилата за движението по пътищата, отговорността на водачите на превозни средства и контролната дейност, съответно постигане на крайния резултат – намаляване на загубите от пътнотранспортния травматизъм. Няма да се постигнат заложените специфични цели. Няма да бъде изпълнен предвидения в Програмата за управление на правителството на Република България за периода 2017-2021 г., приета с Решение № 447 на Министерския съвет от 2017 г. ангажимент за изготвяне на проект на Закон за движението по пътищата.

2. Вариант 1 - За постигане на поставените цели ще е необходимо създаването на нови

разпоредби, изменение и допълнение, съответно отмяна на множество текстове от действащия закон. Преструктурирането на действащия закон, с което да се извърши нова систематизация и да се обособят в действащия закон или да се извадят от него разпоредбите за видовете превозни средства за нуждите на одобряването на типа, процедури по одобряване на типа, изисквания към техническите служби, които извършват или контролират извършването на изпитванията, необходими за одобряването и извършването на проверки за установяване на съответствието с техническите изисквания и с изискванията за съответствие на производството на превозни средства, системи, компоненти или отделни технически възли с одобрения тип, изисквания за извършване на прегледи за проверка на техническата изправност на превозните средства, условия и ред за извършване на регистрация на превозните средства, изисквания свързани с обучението на кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на моторни превозни средства би наложило множество промени, отмяна и преместване на множество разпоредби и създаването на нови такива. От изготвянето на многобройни промени съществува риск от възникването на допълнителни затруднения и объркване. При този вариант би било възможно да се разрешат отделни проблеми в действащия закон, но няма да се разрешат основните проблеми. Няма да бъде изпълнен предвидения в Програмата за управление на правителството на Република България за периода 2017-2021 г., приета с Решение № 447 на Министерския съвет от 2017 г. ангажимент за изготвяне на проект на Закон за движението по пътищата.

3. Вариант 2 - За реализирането на този вариант е необходимо изготвяне на проект на закон, неговото обществено обсъждане, съгласуване и одобряване от Министерския съвет, след което приемане от Народното събрание. С приемането на нов закон ще се постигне подобряване на дейността по опазване на живота и здравето на участниците в движението по пътищата, улесняване на придвижването и опазване на имуществото. Ще се усъвършенства уредбата на правилата за движението по пътищата, отговорността на водачите на превозни средства и на компетентността на контролните органи. Ще бъде изпълнен предвидения в Програмата за управление на правителството на Република България за периода 2017-2021 г., приета с Решение № 447 на Министерския съвет от 2017 г. ангажимент за изготвяне на проект на Закон за движението по пътищата.

Създаването на разбираем за участниците в движението закон, с ясни правила, адекватни на пътнотранспортната обстановка ще допринесе за подобряването ѝ. С новия закон за движението по пътищата ще се уреждат само обществените отношения, свързани с движението по пътищата и контрола по спазване правилата за движение. От обхвата на закона ще бъдат изключени изискванията към пътните превозни средства (изискванията за одобряването на типа и за пускането на пазара, за извършването на технически прегледи, реда за регистрация на превозните средства) и водачите на моторни превозни средства (изискванията към физическата и психологическа годност и реда за тяхното удостоверяване, изискванията за провеждане на обучение и придобиване на правоспособност), които ще бъдат предмет на уредба в други закони.

Препоръчваме вариант № 2, тъй като с него се постигат описаните по-горе цели и желани ефекти

При изпълнение на вариант № 2 ще се избегнат рисковете, посочени при вариант № 1.

При изпълнение на вариант № 1 са валидни и всички рискове, посочени при вариант 0. При изпълнение на вариант 0 – „Без действие“. В момента пред обществото ни с особена острота стои въпросът с подобряване на безопасността на движението по пътищата. Множеството обществени отношения, регламентирани в Закона за движението по пътищата влияят негативно върху възприемането и ефективността на предвидените в него разпоредби. Липсата на подобряване на безопасността на движението по пътищата има отрицателно въздействие в демографски, икономически и социален план.

2. РЕЗЮМЕ НА ПРЕПОРЪЧАНИЯ ВАРИАНТ С ДОКАЗАТЕЛСТВА И ДАННИ

Вариант на действие	Общи годишни разходи	Общи годишни ползи
Вариант 0	При изпълнение на вариант 0 се очаква разходите да бъдат същите като тези при вариант 2, но без да се реализират положителните ефекти.	
Вариант 1	При изпълнение на вариант 1 се очаква разходите да бъдат същите като тези при вариант 2, но без да се реализират положителните ефекти.	
Вариант 2	<p>При изпълнение на вариант 2 не се предвиждат допълнителни разходи от бюджета. Разходите за осъществяване на дейностите от новия закон ще са в рамките на бюджетите на съответните компетентни органи.</p> <p>От реализирането на варианта се очаква положителен ефект за намаляване на отрицателните последици от пътния травматизъм в демографски, икономически и социален план, тъй като подобряването на безопасността на движението по пътищата има ефект в тези области. Чрез подобряване на безопасността на движението по пътищата ще се намали броя на пострадалите при пътнотранспортни произшествия, съответно ангажиментите към системата на здравеопазването и социалното осигуряване, както и настъпването на щети. Ще се увеличи спокойствието у гражданите. Ще се подобри дейността на контролните органи и ще се повиши ефективността ѝ.</p>	
Описание и обхват на основните разходи При изпълнение на вариант 2 не се предвиждат допълнителни разходи от бюджета. Разходите за осъществяване на дейностите от новия закон ще са в рамките на бюджетите на съответните компетентни органи.		
Предложението надхвърля ли минималните изисквания на Европейския съюз?	<i>Да/Не/Не е приложимо.</i>	
Има ли промяна в административната тежест?		

Създават ли се нови регулаторни режими и регистри? Засягат ли се съществуващи регулаторни режими и регистри?	Не.		
Какво е разпределението на годишните разходи според категорията на предприятията?	<i>Микро- (в лв.)</i> Не е приложимо.	<i>Малки (в лв.)</i> Не е приложимо.	<i>Средни (в лв.)</i> Не е приложимо.
Има ли предприятия, които са освободени от спазване на новите правила, въведени с предложението?	<i>Моля посочете</i> Не е приложимо.		
<p>Описание и обхват на основните ползи</p> <p>Ползите от приемането на законопроекта биха били съществени. Приемането на нов Закон за движението по пътищата ще допринесе за подобряване на пътната безопасност и намаляване на пътнотранспортния травматизъм, което ще има положителен ефект върху дейността по опазване на живота и здравето на участниците в движението по пътищата, улесняване на придвижването по пътищата в страната и опазване на имуществото. Ще се усъвършенства уредбата на правилата за движението по пътищата и отговорността на водачите на превозни средства. Изискванията относно превозните средства и водачите на моторни превозни средства ще бъдат извадени от Закона за движението по пътищата и ще бъдат отделени в отделни закони, което ще позволи по-ясно систематизиране на правилата за движение по пътищата и създаване на уредба, достъпна за възприемане от участниците в движението по пътищата. Ще се намали динамиката на измененията и допълненията в Закона за движението по пътищата. Приемането на нов закон ще позволи засилване на контролната дейност върху участниците в движението по пътищата. Приемането на нов Закон за движението по пътищата ще има положителен ефект върху всички участници в движението по пътищата и компетентните държавни органи, имащи отговорности за осигуряване на безопасността на движението по пътищата, т.е. върху цялото общество.</p>			
<p>Ключови рискове</p> <p>Не се предвиждат рискове при прилагането на вариант № 2.</p>			
<p>3. ПРОВЕДЕНИ КОНСУЛТАЦИИ</p>			
<p>Консултации</p> <p>В изпълнение на разпоредбите на Закона за нормативните актове и Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието от Министерството на вътрешните работи е проведена обществена консултация като част от извършването на цялостна предварителна оценка на въздействието. Консултациите са проведени чрез Портала за обществени консултации и интернет страницата на Министерството на вътрешните работи.</p> <p>Изготвеният консултационен документ беше публикуван на интернет страницата на МВР и на Портала за обществени консултации на 24.11.2017 г. В срока на провеждане на консултацията се получиха становища, отразени в справка-таблица, част от които са използвани при изготвянето на закона.</p>			

През месец април 2018 г. на интернет страницата на Министерството на вътрешните работи беше публикуван за предварително обсъждане и първоначален проект на Закон за движението по пътищата, по който бяха получени множество бележки и предложения. Бяха проведени и няколко срещи с представители на неправителствени организации и граждани. Част от тези бележки и предложения също ще бъдат взети предвид при окончателното оформяне на проекта.

4. ПРИВЕЖДАНЕ В ДЕЙСТВИЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ

От коя дата предложението ще започне да действа?

01.09.2019 г.

Коя институция/организация ще отговаря за осъществяване на предложението и за контрола?

Министерството на вътрешните работи и Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията. Предложението не предвижда разходи.

Подпис на директора на дирекцията,
отговорна за изработването на проекта на
нормативния акт:

.....
Главен комисар Христо Терзийски, директор на
Главна дирекция „Национална полиция“ на
Министерството на вътрешните работи

.....
Росица Грудева, директор на дирекция
„Правно-нормативна дейност“ на
Министерството на вътрешните работи

Дата: 31.08.2018 г.